

Felelős szerkesztő:
MURÁNYI JÓZSEF.
Szerkesztőség:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Megjelenik minden nap
délután 5 orakor.
Egyes szám **2** krajcár.
(4 fillér.)
Kéziratot nem ad vissza
a szerkesztőség.

NAPLÓ

KASSA, VASÁRNAP, 1908. JANUÁR 19.

NEGYEDIK ÉVFOLYAM. — 15. SZÁM.

Előfizetési árak:
Kassán:
Egész évre . . . 14.— K
Fél évre . . . 7.— „
Negyed évre . . . 3.50 „
Egy óra . . . 1.20 „
Vidéken:
Egész évre . . . 20.— „
Kiadóhivatal:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Hirdetések petit sor szá-
mitással díjszabás szerint.

Megye és a város.

— Egymásra utalt érdekek. —

Kassa, január 18.

Kassa város és Abauj-Torna vármegye érdekszállai több irányban találkoznak és egymásba fűződnek. Ma a város, ha fejlődésével komoly számot vet, negligenciában nem részesítheti a vármegyét, mint ahogy Abauj-Tornának is az az érdeke, hogy a megye területének minden talpalatnyi helye a székhely városa felé vonzódjék s ne gravitáljon a vidék egy bizonyos része, tul a megye határán, más megyei törvényhatóság városához. Valljuk be Kassa vajmi keveset tett arra, hogy a megyét tudatosan gazdasági és kulturális körébe vonja.

Az a lanyha érdekszővetség, mely a megye és a város között fennáll, nem öntudatos munka eredménye — annak igen kevés volna — hanem önmagától támadt természetes eredmény, mely idők folyamán az érintkezés folytán előállott. A megye egy része rá van utalva Kassára, földrajzi helyzeténél fogva városunk gazdasági forgalmához kapcsolódik, azonban a megyei földabrosz azon része, mely a geográfiai szempontból Kassától távol esik, nem a mienk, inkább Miskolczé, Sátorajaujhelyé vagy Rimaszombaté. Aminthogy nem is lehet az másként, tekintettel arra, hogy közlekedési és forgalmi viszonyaink kialakulásában az illetékes tényezők eleddig vajmi keveset cselekedtek, a megye és város közötti összeköttetés fejlesztésére.

Nehogy azonban azt higgye valaki, hogy Kassa érdekei parancsolják a széleskörű vidék meghódítását. Nem. A megyének szintugy érdeke-e, hogy földrajzi határain belül egy gazdaságilag, társadalmilag és kultur szempontokból virágzó város emelkedjék. A megyének szüksége van a nagy városra, hogy a vidéki közönség szellemi és anyagi szükségleteit közeli forrásból merithesse. Szüksége van kultur intézményekkel és gazdasági éltető szervekkel megrakott városra, melynek piacán az érték kicserélés munkáját sikeresen lebonyolíthassa. Hol nyereségért igazi árat szerezhet, hol a termények árának egy hányadából szellemi szükségleteit is kielégítheti.

A megye és a város között, minnek tagadnók, a vérmérséklet vagy

valami felesleges előítélet okozta érzés következtében, bizonyos feszültséget megállapíthatunk. Ujabban a polgári büszkeség kezdi tulszárnyalni a gentri gőgöt, persze ilyenformán a közeledés nem következhetett be.

A megye mostani vezetőségében azonban megtaláljuk a hajlandóságot arra nézvést, hogy Kassa és a megye érdekeit összhangba stimmeljék. Lám Puky Endre alispán nem kisebb tervet főz, minthogy a Miskolcztól-Kassáig vezető pályát ezentul kettős szipár szelje keresztül. Láttunk szives hajlandóságot a Kassán felállítandó Egyetem érdekében, továbbá mélyen megbecsülendő a kassai Rákóczi-szobor javára, a megye részéről kezdeményezett sorsjáték, melynek sikere előre látható. Nem kételkedünk abban sem, hogy ha Kassa a közkörház kiépítése érdekében akciót indít, ott fogja találni oldalán a megye segítő kezét.

Egy öntudatos terv kapcsán sok üdvös eredményt és értékes sikert mutathatnánk fel. Keresni kell Kassának a megyével való szives és állandó kapcsolatot s ennek érdekében a törvényhatósági bizottsági tagoktól várjuk a kezdeményező lépéseket.

Kiplakati ozott választójog

Pápábbak a pápánál.

Korai szenzáció.

Budapest, jan. 18.

A főváros utcáin, ma reggelre kelve, nagy plakátok hirdették, hogy a Népszava közli a választói reformot, a maga teljes terjedelmében. Ha nem egy, a maga dolgát komoly öntudatossággal végző újsággal álnánk szemközt, röviden azt mondanók: a *hiresztelés, ügyes üzleti trükk!* A Népszavánál azonban mégis csak másodrangu kérdés, a példányszámok fogyása, azért a nagy dörgés és villámlás között kipattant titoknak más lehet a célja. Hogy minő ez a cél, ki lát be az ügyesen taktikázó párt kártyáiba. Tény azonban, hogy nem az igazság kiderítése a cél.

Ma még nagyon korai dolog a választói reform részletkérdéseit szellőztetni. Aki teszi, távol jár a valóságtól, amint nem is lehet az másként, hiszen a törvényjavaslatot Andrassy belügyminiszter legbizalmasabb környezetén kívül más nem ismeri, *magát a törvényt, Andrassy Gyula személyesen csinálja*, s a törvényelőkészítő osztály a

javaslatához fűződő másodrangu intézkedések előmunkálatain fárad.

A szociáldemokrata párt ezt épp úgy tudja, mint mi és más. De hát az agitáció fujtatóját pihentetni nem szabad. Most mikor a koalíció megcsinálja az általános választójogot, ők elesnek egy fontos politikai ostromanyagtól. A vár kapui, amelyet döntettek, rövidesen — nem az ő jóvoltukból, hanem a vár lakóinak vendégszeretetéből és emberségénél fogva — megnyílnak. Az utolsó hangos kopogtatás zajával aligha fogják elhiteni a néppel, hogy a kapu zárait, a lárma törte fel. Jerikó csak egyszer volt!

A szociáldemokrata párt országos agitációt indít már most a választói reform ismeretlen tervezete ellen. Hétfőn a fővárosban és az ország több városában népgyűlés lesz. A kassai szociáldemokrata párt is megmozdult és a következő röpirattal szólítja fel a munkásságot a küzdelembe:

„Munkások! Elvtársak! Kassa népe! A koalíciós kormány mérhetetlen politikai alávalóságát megakarja koronázni. Az általános, tiikos választói jogot, amelyek megvalósítására kötelezte magát a magyar népnek és a királynak, amelynek köszönheti átkos, országrontó uralmát, megakarja hamisítani. Plurális választójogot tervez. Két szavazatra akarja feljogosítani a gazdagokat, a kizsákmányolókat, míg az irás-olvasáshoz kötött szavazati jogosultsággal egymillióháromszázezer 24 éven felüli munkásembert megfoszt szavazati jogától, hogy ekként biztosítsa az uralmat azoknak, akik eddig is a hatalom bitorlásával foglalkozás-szerűen üzték a népmilliók fosztogatását. — Jogtalanok! Másfél évtizedes munkánk eredménye veszélyben forog a politikai szélhámosok kezében. — Ezért folyó hó 21-én, kedden este 7 órakor a Schalkház nagytermében nyilvános népgyűlést tartunk. Napirend: A politikai helyzet. Jelenjen meg mindenki, aki hive a népjogoknak. Halasztani való idő nincs. Kezdődjön meg minden eszközzel a kérelhetetlen, nagy döntő küzdelem a népjogokért. — A kassai szociáldemokrata párt.

Csak két év múlva lesznek a választások.

Addig még lehet sokat dolgozni.

Mikor Andrassy Gyula gróf bejelentette, hogy a választói reformról szóló törvényjavaslatot már áprilisban benyújtja, a képviselők jó részét aggodalom fogta el.

Azt mondták ugyanis, hogy a választási törvény letárgyalása után föloszlatják a Házat és így akkor ennek a képviselőháznak nem lesz módjában a nép érdekében reformokat alkotni.

A függetlenségi és negyvennyolcas párt egy hivatalos kommunikében megnyugtatta az aggodókat. A kommuniké így szól:

— Tudomásunk szerint a kormánynak ebben a kérdésben az a felfogása,

hogy az új választási törvény szentesítése után még legalább egy év szükséges ahhoz, hogy az új választásokat kiirhassák. Azért nem következhet be hamarabb az országgyűlés feloszlása, mert a törvény szentesítése után kell megtenni az új választásokra vonatkozó intézkedéseket. Ezek sorában legelő van a választók új névjegyzékének megállapítása, ami — tekintettel arra, hogy a szavazók millióiról lesz szó — igen jelentékeny időt fog igénybe venni, miután a szavazók lajstromát végérvényesen meg kell állapítani s így előbb az esetleges felszólalásokat is el kell intézni.

Ebből tehát az következik, hogy ez a képviselőház még legalább két esztendeig lesz együtt, mert hiszen, míg a választói jog tétő alá kerül, egy esztendő bizonyosan letelik.

Gázömlés a Mészáros-utcán.

Egy gazdász szerencsétlensége.

Rejtélyes baleset.

Komoly szerencsétlenség áldozata lett ma éjjel egy fiatal, 19—20 éves gazdasági akadémiai hallgató, névszerint Szabó Vilmos, aki most élet-halál között vívódik a kórház 17. sz. szobájában Szabó Vilmos Mészáros-utca 30. sz. ház földszintjén egy butorozott utcai szobában lakott. A ház régi épület egy kissé mélyen fekszik az utca szintje alatt. Ez lehetett az oka a szerencsétlenségnek, mely alighanem életébe kerül e fiatal embernek.

A Mészáros-utcán már napok óta erős gázömlést éreztek a lakók és a gáztársulat emberei keresték is az ömlés helyét, sőt javították itt-ott a vezetéket. De ugyáztik nem jöttek reá az igazi helyre, vagy lehetséges, hogy újabb csörepedés történt az utcán, ahonnan a világítógáz a falakon áthatolt a mélyen fekvő szobába és megmérgezte annak levegőjét. Ez elég különös, sőt rejtélyes dolog, mert a házban nincs is gázvezeték.

Szabó Vilmos tegnap éjjel 12 óráig volt ébren, addig volt nála egy barátja s addig semmit sem vettek észre. Éjjel után történt a gázömlés, mert reggel 8 órakor Szabó már egészen eszméletlenül feküdt ágyán. A takarítónő, aki szokás szerint benyitott a szobába, megrettenve hőkölt vissza a kitóduló erős gázzagtól. Azonnal fellármázta a házat és elküldött a közbenlakó Janovitz dr.-hoz, aki csakhamar megjelent és mesterséges légzéssel igyekezett magához téríteni az eszméletlen fiatal embert. De a mérgezés olyan erős volt már, hogy nem sikerült semmiféle élesztési kísérlet.

Az előhívott mentők elszállították Szabó Vilmost a kórházba, ahol most azon fáradoznak, hogy visszaadják az életnek.

Maga a mentés is nagy nehézséggel járt, mert alig lehetett behatolni a szobába az erős gázzag miatt és csak nagy ügygyel-bajjal tudták kihozni a levegőre a szerencsétlen fiatal embert, aki tajtékzó és dagadt ajkakkal, élettelenül feküdt ágyán.

A kórházban — mint utólag értesültünk — sikerült magához téríteni Szabó Vilmost, aki azonban még mindég súlyos betegen sinyli ezt a szerencsétlen balesetet.

UJDONSAGOK.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Steiger Irma okleveles tanítónőt a stubnyafürdői állami elemi iskolához rendes tanítónővé nevezte ki.

— **Siketnéma növendékek felvétele.** A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter urnak 11158—904. sz. rendelete értelmében Gömör-, Szepes-, Sáros- és Abauj-Torna vármegyék területéről a f. évi szept. hó elsejével kezdődő 903—9. tanévre a siketnémák „Cházár András“ áll. s. jolsvai intézetének első osztályába harminc 7—11 éves korban levő mindkét nembeli siketnéma és nagyothalló növendék fog felvételt. A szegénysorsu, vagyontalan szülők gyermekei ingyenes ellátásban és nevelésben részesülnek. Beszédfogyatékosok: dadogók, hebegők szintén felvételt nyerhetnek. Bővebb felvilágosítással szíves készséggel szolgál az igazgatóság.

— **A Kazinczy-kör irodalmi és művészeti estélye a kaszinóban.** A téli szon elején, a mult év november havában rendezte a kassai Kazinczy-kör első irodalmi és művészeti estélyét a kaszinó főutcai palotájában. Ez alkalommal szép számmal jelentek meg a két egyesület tagjai s az azok által bevezetett vendégek, úgy hogy mind maga a hangverseny, mind pedig az utána következő táncmulatság fényesen sikerült. Ez bátorította fel a Kazinczy-kört arra, hogy most ismét rendezzen ugyanott egy ilyen koncertet, még pedig csütörtökön, január 23-án esti 9 órakor. (A farsang alatt a szombatesték nagyobbára egyéb mulatságokra lévén lefoglalva, azért választotta a rendezőség a kaszinóestekre a csütörtököt.) A gazdag műsor a következő pontokból fog állni. Eckerdt Aranka urhölgy Wordsworth szép költeményét: Heten vagyunk, — fogja elszavalni, Kremnitzky Berta urleány, Kremnitzky sóvári bányaifőtanácsos leánya, ki gyönyörűen iskolázott hangját a budapesti Nemzeti Zenedében képezte ki, hol öt évi tanulmánya befejeztével diplomát is nyert. Delibestől, Verdítől és Griegtől való piézeket énekel nővérenek, Kremnitzky Margit k. a.-nak zongorakiséretével. Zalay Masa urleány, női irónmezdekünk kedvelt tagja, Rimes mesét olvassa fel. Eckerdt Laura k. a., a miskoczi zenekonzervatórium tanárnője, széles körben ismert művészetével Csajkowszkit és Chopint fogja interpretálni a zongorán. Végül közkedvelt írónk Lekly Gyula ur, „Semmi“ címen egy csevegést olvas fel. A kétségkívül érdekes és gazdag program után cigányzene mellett táncmulatság lesz. A Kazinczy-kör és a kaszinó együttes mulatsága tehát oly szórakozásra nyújt kilátást, mely talán bővebb ajánlásra nem szorul.

— **Elveszett.** Egy női aranyóra két-águ láncsal a József-, Téglá-utcától a Rákóczi-körutig elveszett. Megtaláló megfelelő jutalomban részesül. Átadandó a rendőrségnél, vagy e lap szerkesztőségénél.

— **A kassai kórház.** A közigazgatási bizottság multkori ülése újból felszínre vetette a kassai kórház sokat vitatott ügyét. A város ebben a kérdésben a vármegyével karöltve fog eljárni és amint értesültünk közös deputáció fogja a belügyminiszterhez az új kórházat sürgető memorandumot felvinni.

— **Kassai lapok a londoni magyar kiállításon.** A tervbevett londoni magyar kiállítás alkalmából dr. Rác Ernő ügyész felhívást intézett a kassai lapokhoz, hogy egy lappéldányt a londoni kiállításon való elhelyezés céljából juttassanak hozzá.

— **Megüresedett állások a városnál.** E hó 26-án jár le a városnál megüresedett két számtiszt és egy adótiszt állás pályázati határideje. Már eddig is számosan nyújtották be pályázataikat. A számtiszteket a főispán nevezi ki, míg az adótiszteket a közgyűlés választja.

— **Szerelem és olló.** Kovács József borbély tegnap este egy görbe estét csapott és a Petőfi-kávéházban mulatott reggelig. Az elfogyasztott sok szeszes ital úgy látszik nagyon megfektette a derék borbély agyát, mert mikor Dubinszky Nuszi kávéházi feirónővel, akivel egy házban lakik, hazafelé

tartott, a házba érve mindenképen beakart hatolni Nusika lakásába. Nusinak úgy látszik nem kellett a borbély szerelme és így a két ellentétes akarat nagy veszekedést, majd verekedést idézett elő, amelynek hevében Kovács ollót rántott elő és azzal az ellenkező leányt homlokán megsebezte. Az „ollózó“ szerelmes ellen megindult az eljárás.

— **Felolvasások.** E hó 23-án két felolvasás lesz. Az autonom kath. körben dr. Hoffmann Arnold theologiai tanár folytatja sorozatos előadásait az orosz-japán háborúról. Ez alkalommal a csuzimai tengeri ütközetről tart előadást. A másik felolvasást a kamara rendezi a Schalkházban, ahol dr. Siposs Aladár az önálló vármegyéről fog felolvasást tartani.

— **Tanácsülés.** Ma délelőtt 10 órától kezdve a déli órákba alaposan benyúló tanácsülés volt a polgármester elnöksége alatt, melyen a folyó ügyeket intézték el.

— **Felvételek polgármester.** A kassai kir. ítélőtábla Székely Elek felfüggesztett sátoraljai helyi polgármestert felvétele miatt vád alá helyezte.

— **Fizetésektelenség.** A bécsi hitelezői védegyelet jelentése szerint Braun Lipót és társa kassai festő- és ecsetkereskedő cég beszüntette fizetéseit. Passzívának összege 10.000 korona, az aktíváké 35.000 korona. A cég egyezsége törekszik és hitelezőinek 15 százalékot ajánl.

— **A közös konyha fölszámolása.** A kassai közös konyha néhány hónapi fennállás után a felszámolást határozta el. A felszámoló közgyűlés e hó 26-án lesz.

— **Bizottsági ülések.** Az egyesült jogügyi, pénzügyi és gazdasági bizottságok a jövő hét folyamán üléseznek, amelyen az e havi rendes közgyűlés előkészítésével foglalkoznak.

— **Rendőrségünk egy éve.** Lapunk tegnapi számában részletes kimutatást közöltünk rendőrségünk mult évi működéséről. A sok számadat közül egy-kettő tévedésből kimaradt és ezt most pótoljuk a mentők működésének kimutatásával együtt. A rendőrség közigazgatási osztálya, amelynek élén Mihalik Béla th. főkapitány áll, az elmúlt év folyamán 8059 közigazgatási és 848 kihágási, tehát összesen 8907 ügydarabot intézett el. Az aktáknak ez a tekintélyes száma annál is jelentékeny munkásságra vall, amennyiben Mihalik th. főkapitánynak csak egy irnok és három napidijas segédkezett a közigazgatási osztályban. — A mentők a mult év folyamán 670 esetben nyújtottak segítyt. A mentőegyesület, amely 1893. óta végez nemes hivatást, fennállása óta 4403 esetben végezte emberbaráti kötelességét. Ideje volna, hogy városunk közönsége a mentők intézményét jobban megbecsülje és érdeme szerint pártfogolja . . .

— **IV. Társadalmi zsur.** Ismét alapos kilátás van arra, hogy a vasárnapi zsur a Schalkház szálló nagy termét teljesen megtölti városunk minden szép és nemesért rajongó s áldozó közönségével, legalább ezt lehet következtetni, a mindez oldalról felhangzó és mutatkozó érdeklődésből. Bizonyára kemény próbára fogja tenni a gondos rendezőség, a sürgő, forgó háziasszonyok és az ügyeskedő kis gazdaszakisasszony erejét, de megvagyunk győződve arról, hogy a szegény gyermekek érdekében fele sem fogják venni a nagy fáradozást. A tegnapi számunkban közzétett részletes műsor első pontja lesz a körmagyar, s miután a bájos ifjuság ezen szívet és lelket megörvendezett tánca bizonyára mindenkit érdekelni fog, nagyon is ajánljuk a zsur látogató közönségnek, hogy már 5 órakor ott legyen, mert a táncot mindjárt 5 óra után megkezdik.

— **Az olasz operatársulat.** A kassai közönség még élénken emlékszik az ittjárt olasz operistákra, akik kellemes estéket szereztek művészetükkel. Most ugyancsak

várunk egy olasz társaságot, mely ez idő szerint a vidéken produkálja magát. Legutóbb Szabadkán játszottak nagy sikerrel, ahol az egyedüli panasz csak az volt, kevés hölgytagja volt a társulatnak, úgy, hogy Budapestről kellett kisegítőt hívniok. Remélhetőleg azonban Kassára érve megszapornodnak mert — mint a Bácskai Hírlap írja — a nők . . . hogyis mondjuk csak . . . duplán számítanak. Hadd szóljon különben a Bácskai Hírlap. Ime:

Az olaszok ellátogattak Szabadkára és volt szerencsénk a jó öreg Parasztszövetkezethez. Ez egyike volt a legjobb előadásoknak és mondhatjuk, hogy a művésznők ezuttal valóban „domborítottak.”

Csakhogy az volt a baj, hogy a hölgyek kevesen voltak. Hívtak egy kisegítőt Budapestről és ugyancsak kisegítette az olaszokat az itteni társulat egyik primadonnája.

Ők hárman énekelték a főszerpeket. Olyan jól domborítottak, hogy úgy látszott, mintha nem is hárman, hanem hatan játszottak volna.

Hiába, ilyen ez a Parasztszövetkezeti. „Ugy látszik, hogy még mindig szeretnek az emberek” — mondta az öreg nyugalmazott ezredes, hosszas, de lemondóan sóhajtván.

Ilyen kerekded előadásban régen volt részünk; a művésznők tartalmas egyéniséget árultak el és bizonyosságot tettek arról, hogy a való életet magukkal bírják vinni a színpadra.

— Porcellán—Üveg. Hüttl Tivadar, Budapest, V., Dorottya-utca 14, cs. és kir. udv. szállító, porcellángyáros legújabb képes árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldi. Bel- és külföldi porcellán, üveg és angol fayenceok. Legnagyobb választék étkezési, kávé-, teás- és mosdókészletekben, valamint használati és dísz tárgyakban. Teljes kelengyék. Saját porcellángyár Budapestben. Olcsó árak.

TÁVIRAT — TELEFON.

A képviselőház ülése.

Budapest, jan. 18.

A képviselőház ma Justh Gyula elnökle alatt folytatta az ujoncjavaslatok tárgyalását. A javaslatok ellen Molnár Jenő, Farkasházy Zsigmond és Mezőfi Vilmos szólaltak fel. Ezután a Ház áttért az interpellációkra. Günther Antal igazságügyminiszter válaszolt Vlád Aurél egy régebbi interpellációjára, majd Maniu Gyula, Sziklay Ottó, Eber Antal és Bródy Ernő terjesztették elő interpellációjukat.

Semsey László gróf a Máv. elnökgazgatója.

Budapest, jan. 18.

Politikai körökben az a határozott hír járja, hogy gróf Semsey Lászlót a jövő hét folyamán a Máv. elnökgazgatójává nevezik ki.

A házszabályrevízió.

Budapest, jan. 18.

A házszabályrevízió tárgyában a koalíciós pártok vezetőségei hétfőn délután újabb értekezletet tartanak.

A harmadik egyetem.

Budapest, jan. 18.

Szeged város küldöttsége Lázár György polgármester vezetése alatt ma tisztelettel gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter előtt, arra kérve őt, hogy a harmadik egyetemet Szegeden állítsa fel. A küldöttség ezután Justh Gyula képviselőházi és gróf Desseffy Aurél főrendiházi elnöknel tisztelettel.

Országos sztrájk készülöben.

Budapest, jan. 18.

A szociáldemokrata párt tegnapi ülésében elhatározta, hogy ha a plurális választói jogot megvalósítják, kimondják az országos politikai tömegsztrájkot.

Színház, művészet.

Heti műsor:

Szombaton: Gretchen. (Vigjáték.)

Vasárnap: Délután leszállított helyekkel Hajduk hadnagya. (Daljáték.)

Hétfőn: Munkás előadás. „Bűnös.”

Kedden: Szent Péter esernyője.

Szerda: Nyolcadszor A varázskeringő. Operette 3 felvonásban.

Csütörtök: A vig özvegy. Operette 3 felvonásban.

Pénteken: A képzelt beteg. Operette 3 felvonásban.

Gretchen

Tréfa 3 felvonásban. Irták: Dávis Gusztáv és Lipschütz Leopold.

A szerzők szerényen tréfának nevezik ezt a nagyon is komolyan számba jövő darabot, de hát kénytelenek voltak vele, mert nem nevezhették volna békével vigjátéknak vagy bohózatnak — az akadémikusok miatt. Ezek ugyanis könyörtlenül kimondták volna, hogy „nem felel meg eme műfajok kellékeinek, tehát sem az egyiknek, sem a másiknak nem tekinthetik.” Az a jelentéktelen körülmény, hogy a nézők nem jönnek ki a kacagásból természetesen nem számít, mert hiszen tudvalevőleg nem a közönség tetszésén keresztül visz az út a halhatatlanságba, hanem az irodalomtörténet phantheonjában a kapuján át. Ennek a kilincsét pedig a copf köti meg, amit nem mindenki tud megoldani. Nem különösen az, aki „vét az erkölcsi világrend törvényei ellen”, vulgo: aki erkölcstelen. Már pedig ezt a tréfát a copf erkölcstelennek mondtotta ki.

— Oh, hogyisne, kérjük szeretettel, hát illik-e színpadra vinni olyan eseményeket, melyeket bár garmadával produkál az élet és tucatszámra jegyez fel a történelem, de amelyek felett jóízű és tőleg erkölcsös ember szemet huny és hallgat? Igy sópánkodik a morál.

Mi pedig, akik elég szemérmetlenek vagyunk nyíltan bevallani, hogy kitűnően mulattunk ezen a tréfán, Cleopatrára vagy Dubarry asszonyra, sőt Cleo de Merodera mondjuk, hogy hálásan igazat adunk a szerzőknek, amiért ilyen bátran és találóan rajzolták meg a tréájukat, mely egyszerűsmind népszerű és meggyőző előadása egy különben igen komoly és tudományos studiumnak: a történeti materializmusnak.

Bizony ezek a tréfás urak nem kisebb

dolgot csináltak, minthogy betekintést engedtek az emberi cselekedetek gépházába és feltárták az ott működő erők titkait. Az pedig csak természetes, hogy erre a célra modellül egy olyan valakit választottak, aki a leginkább érdekli az embereket: egy fenséges urat. No igen, mert hiszen magunkat ismerjük, de annál jobban érdekelnek a sokszor történelmi cselekedetek indító okai, melyeket lojális krónikák és hízog kódexek oly gyakran, majdnem mindig az égi sugalomban, vagy felmagasztosult emberi érzésekben találnak meg. Ez a tréfa ellenben azt tanítja, hogy minden emberi cselekedeteknek másik motórikus ereje, mely megindítja és forgatja az akarat lendítő kerekét: a szerelem. Az első tudvalevően: a kenyér, mely ha meg van, úgy hogy zavartalanul üzembe tartja az életműszerek működését, akkor bekapcsolódik a másik transzmissziós szij is és vele együtt a másik motórikus erő: a szerelem. Ez áll a fenséges urakra is és az erkölcs-védelmi intézetek élén álló grófnőkre is. Szóval mindenkire.

Es ime mégis különös bátorság kell eme általános értékű törvény nyilvánossá tételéhez. Németországban pláne egyenesen be is tiltották e tréfa előadását. Az okot persze könnyű kitalálni. Fenséges urak nem szívesen szállanak le a piederstárlól, melynek olimpiai magassága rejtelmes ködbe burkolja alakjukat és tetteiket. Csakhogy a mai kor szele kezdi szétfujdogálni a ködöt és mi látunk, sőt mi több észreveszünk egyetmást és ami még több, van merszünk ki is kottyantani a tapasztaltakat.

A Gretchen meséje szellemesen megkonstruált alkotás és frivolnak tetsző részletei művészettel vannak kidolgozva, úgy, hogy mindvégig élvezetesek. A darabot át-szóvó humor olyan élénk és annyira színes, hogy szinte pajkos operetmüzsikát vélünk hallani, mely kellemesen bizsergeti meg a fület. Mozgalmas és mulattatóan intím jelenetek váltakoznak, operettszerű hangulatossággal és tartják állandó jókedvben a nézőket.

Az előadás mintaszertű. Komjáthy (A fenség) és Fái Flóra (Gretchen) lenge könnyedséggel viszik a főszerpeket. Játékuk olyan eleven és olyan tempóban száguld, mint egy automobil. Diszkrétan, zajtalanul és élvezetesen, gördülékenyen.

Rácz dr. egy szolgálattelvő kamarás eredeti karrikaturájában kacagtató volt, Faragó, Bartha és Doktor pompás maszkirozásban egy felette mulatságos triumviratust alkotnak, mint polgármester és községi tanácsosok. Magyarai, Hevessi Mariska és a többiek jók voltak. A rendezés megfelelő. A bemutatót telt ház nézte, kacagta és tapasztalta végig.

Zongoratanitást

gyermekeknek, mint kezdőknek o nyujt óránként 60 fillérért o

Pfeifer Ernőné

Fő-utca 43. III. em. ajtó 7. sz.

Ma szombat este
A ROYAL vendéglőben

katonazene-
hangverseny.

Kezdeté 8 órakor.

Szabad bemenet.

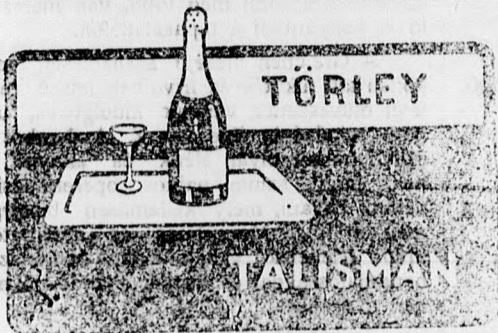
Nagy vásár.

MEISELS LEOKASSA, FŐ-UTCA 58. SZ.
a Nemzeti Színházzal szemben.

:: AJÁNlja ::

női divat és vászonárak rak-
tárát. — Nagy választék: színes
és fekete selymekben.**DŰS VÁLASZTÉK:**

bel-és külföldi gyászkelemékben

Paplan és ágytakarók. — Asztalneműk,
zsebkezdők, cosmanosi kreton és barchet.— Francia battiszt és zephir. —
Mindenféle bársony és plüsch, butorkrepek.Matrackelemék, posztó- és kö-
tött kendők.

COGNAC

CZUBA-DUROZIER & Cie.

FRANCOZIA COGNACGYÁR, PROMONTA.

Mindenféle kapható.

Verdegné: RUDA ÉS BLOCHMANN Budapest.

A januárban előléptetett vagy a
hónvédséghez áthelyezett tartalá-
kos tiszt urak FÉLARON szerez-
hetik be egyenruhájokat
LICHTIG LIPÓTNÁL
Kassa fő-utca 103.
Közös egyenruhakat átveszél hon-
védségi egyenruhákért.

Kiadó: Murányi József.

Látható írású

ADLER írógépA magas magy. kir. vallás- és közoktatási Mi-
nisterium 4965. eln. szám alatt az állami tan-
intézeteknek ajánlva.1906. Milánói nemzetközi kiállí-
tás legmagasabb kitüntetés
Grand Prix!A látható írású ADLER írógép
elismerve az írógépek remeke!
Azon előnyök, melyek más író-
gépeken egyenként észlelhetők,
itt egyesítve vannak!

Látható írás!

Legnagyobb átütési írógép!

Tiszta acélszerkezet!

Eddig nem ért gyorsaságot!

Rendkívül egyszerű ke-
zelés!Tiszta acélszerkezeténél fogva a
legtartósabb írógép!Magyaror-
szági vezér-
képviselő **John Rezső**Budapest, VI. Teréz-körut 22.
Prospektus, írásminta ingyen és bérmentve**Sörgös**
figyelmeztetés.

Az évszázadok óta ismert

Királyi Selters

(Königl. Selters)

viz össze nem tévesztendő olyan
forrásokkal, melyek hasonló
hangzásu elnevezés alatt kerül-
nek piacra.**Csak a Királyi Selters**

(Königl. Selters)

lesz állami ellenőrzés mellett tisztán
természetes állapotban töltve és szét-
küldve, míg más ugynevezett seltersi vizek
többé vagy kevésbé telített (vagyis sókkal
vagy szénssal vegyített) állapotban hozat-
nak forgalomba. Ezek tehát a Királyi Sel-
ters természetes vízzel szemben csak cse-
kely értékű műtermékeknek tekintendők.**KASSAI NÉPBANK R.-T.**

Fő-utca 22. szám I. emelet (saját ház.)

foglalkozik bankszakmába vágó összes ügyletekkel. — Betéteket ka-
matoztat betétkönyvecskék ellenében és cheque-számlá-

legelőnyösebb feltételek

és visszafizetési módokat mellett. Váltókat, kisorsolt értékpapírokat
leszámitol. Folyószámlahiteit engedélyez fedezet alapján. Érték-
papírokat, külföldi pénznemeket vesz és elad. Szelvényeket díjtala-
nul vált be. — Felvilágosítások készséggel adatnak.**HALTENBERGER BÉLA**

ruhafestő-, vegyítisztító és gőzmosógépyára

Telefon: 70. sz.

= Kassa. =

Telefon: 70. sz.

A fehérneműnek kilogrammonként való mosatása mindinkább kiterjed. Egy kísérlet után
meggyőződést szerezhet bárki ennek előnyeiről.

Egy kilogramm fehérnemű mosatási díja a mennyiség szerint

40, 45, 50 fillér.A fehérnemű mosott, szárított és mángorolt állapotban házhoz szállítatik. Chlórmész al-
kalmazása kíván zárva. Bővebb felvilágosítás nyerhető:a gyári irodában (Szerecsen-utca 3. sz.) s az átvételi üzletekben (Kossuth Lajos-utca 3. sz.,
Fő-utca (Andrássy-palota), Deák Ferenc-utca 32. szám.)

Számos megbízást vár, teljes tisztelettel:

HALTENBERGER BÉLA.

Nyomatott VITÉZ A. UT. KASSA.